

รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

รหัสวิชา ส21101

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เรื่อง การคิดแบบคุณ โทษ และทางออก

ครูผู้สอน

ครูอลงกรณ์

เดชะ

ครูสุธิมา

โรจนวิศิษฐ์

การคิดแบบคุณ โทษ และทางออก

จุดประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรม

ด้านความรู้

นักเรียนสามารถอธิบายประโยชน์ของวิธีคิดแบบคุณ โทษ

และทางออกได้

จุดประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรม

ด้านทักษะกระบวนการ

๑. นักเรียนสามารถปฏิบัติตนตามวิธีคิดแบบคุณ โทษ และทางออกตามหลักโยนิโสมนสิการได้
๒. นักเรียนสามารถวิเคราะห์สิ่งต่าง ๆ รอบตัวตามวิธีคิดแบบคุณ โทษ และทางออกตามหลักโยนิโสมนสิการได้

จุดประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรม

ด้านคุณลักษณะ

✓ คุณลักษณะเฉพาะ

นักเรียนเห็นคุณค่าของการคิดแบบคุณ โทษ และทางออก
ในการดำรงชีวิตของตนเองได้

จุดประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรม

ด้านคุณลักษณะ

✓ คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ใฝ่เรียนรู้
2. มุ่งมั่นในการทำงาน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

นักเรียนคิดว่าอะไรคือ ข้อดี ของเสื้อผ้า
แบรนด์เนม หรือสินค้าที่มีชื่อเสียงและราคาแพง

คุณภาพของการผลิต วัสดุในการใช้ผลิต
มีความคงทน รวมถึงเป็นสินค้าที่ถูกลิขสิทธิ์

นักเรียนคิดว่าอะไรคือ ข้อเสีย ของเสื้อผ้า
แบรนด์เนม หรือสินค้าที่มีชื่อเสียงและราคาแพง

การคิดแบบคุณ โทษ และทางออก
คืออะไร...

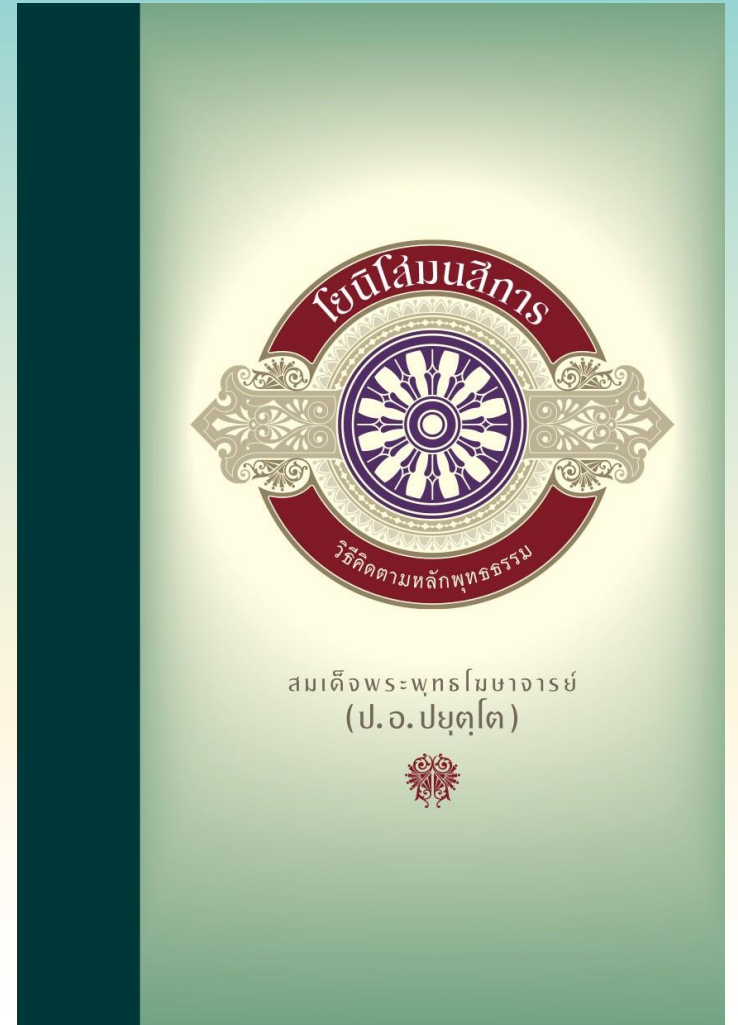
การคิดแบบ

โยนิโสมนสิการ

1. วิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย
2. วิธีคิดแบบแยกส่วน
3. วิธีคิดแบบสามัญญลักษณะ
4. วิธีคิดแบบอริยสัจ
5. วิธีคิดแบบอรรถธรรมสัมพันธ์
6. วิธีคิดแบบพิจารณาคุณโทษและทางออก
7. วิธีคิดแบบคุณค่าแท้คุณค่าเทียม
8. วิธีคิดแบบเร้าคุณธรรม
9. วิธีคิดแบบปัจจุบัน
10. วิธีคิดแบบวิภังชวาที

สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ประยุทธ์ ปยุตฺโต), ศาสตราจารย์ (พิเศษ)

การคิดแบบคุณ โทษ และทางออก

คือ การมองสิ่งทั้งหลายตามความเป็นจริงอีกแบบหนึ่ง
ซึ่งเน้นการยอมรับความจริงตามทีสิ่ง ๆ นั้นเป็นอยู่
ทุกแง่ ทุกด้าน ทั้งด้านดี ด้านเสีย และถือว่าเป็นวิธีคิด
ที่ต่อเนื่องกับการปฏิบัติมาก

หลักการคิด

แบบคุณ โทษ และทางออก

ก่อนจะแก้ปัญหา ต้องเข้าใจ

ปัญหาให้ชัด และรู้ที่ไปให้ดีก่อน หรือก่อนจะละสิ่งหนึ่ง

ไปหาอีกสิ่งหนึ่ง ต้องรู้จักทั้งสองฝ่ายดีพอ ที่จะให้เห็น

ได้ว่า การละไปหานั้น หรือการทิ้งอย่างหนึ่งไปเอา

อีกอย่างหนึ่งนั้น เป็นการกระทำที่รอบคอบ

สมควร และดีจริง

1

พิจารณาส่วนดี ส่วนอร่อย ส่วนหวานชื่น คุณ คุณค่า ช้อที่น่าพึงพอใจ

“อัสสาทะ”

2

พิจารณาส่วนเสีย ข้อเสีย ช่องเสีย โทษ ข้อบกพร่อง

“อาทึนวะ”
(อาทินพ)

3

พิจารณาถึงทางออก ทางรอด ภาวะหลุดรอดปลอดภัย หรือสลัดออกได้
ภาวะที่ปลอดภัยหรือปราศจากปัญหา มีความสมบูรณ์ในตัว ดั่งความจริง
โดยไม่ต้องขึ้นต่อข้อดี (อัสสาทะ) ข้อเสีย (อาทีนวะ)
ของสิ่งที่เป็นปัญหาหรือภาวะที่สลัดออกมานั้น (อิสรภาพต่อสิ่งนั้น)

“นิสสรณะ”

ช่วง

อัสสาทะ... อาทีนวะ... นิสสรณะ...

มาคิดกันนะจ๊ะ

ขั้นตอนกิจกรรม

1. ครูแจกใบกิจกรรมให้นักเรียนกลุ่มละ 1 แผ่น
2. ครูชี้แจงการทำใบกิจกรรม โดยให้นักเรียนวิเคราะห์ถึง
คุณ โทษ และทางออกของการเดินทาง
3. ครูให้นักเรียนเพื่อนำเสนอผลงานและร่วมกันอภิปราย
เพิ่มเติม

ใบกิจกรรม เรื่อง การคิดแบบคุณ โทษ และทางออก
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 นวัตกรรมสู่นวัตกรรม

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์คุณ โทษ ของการวิธีการเดินทางโดยยานพาหนะดังต่อไปนี้

ยานพาหนะ	คุณ	โทษ
รถจักรยาน		
รถจักรยานยนต์		
รถยนต์		
รถไฟ		
เครื่องบิน		
เรือ		

นักเรียนเดินทางจากบ้านไปโรงเรียน นักเรียนจะเลือกการเดินทางแบบใด เพราะอะไร (ทางออก)

.....

.....

.....

.....

ใบกิจกรรม

1. ประโยชน์ของการเรียนรู้เรื่องคุณ โทษและ
ทางออก คืออะไร
2. นักเรียนจะนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน
ได้อย่างไร

วิธีคิดแบบคุณโทษและทางออก คือวิธีคิดพิจารณา
ทั้งด้านดีและด้านเสียของสรรพสิ่งต่าง ๆ เมื่อมนุษย์
จะนำมาใช้ย่อมมีทั้งคุณและโทษ ขึ้นอยู่กับวิธีการ
นำมาใช้ว่าผู้ที่จะนำมาใช้นั้นมีความรู้หรือมีปัญญามาก
น้อยเพียงไร ที่จะใช้ทรัพยากรต่าง ๆ เหล่านั้นให้เกิด
ประโยชน์สูงสุด

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง ทรัพย์สินทางปัญญา
(ความหมาย, ประเภท)

ดาวน์โหลดเอกสารได้ที่ www.dltv.ac.th

รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1